

Beschrijving van de module

D-Force!

Doel en doelgroep

Het doel van de module D-Force! is dat jeugdigen vaardigheden aangeleerd krijgen waardoor ze beter kunnen omgaan met hun negatieve gedachten en gevoelens over zichzelf en hun omgeving. De jeugdigen leren hun stemming beter te beheersen en hun gedrag af te stemmen op wat ze willen bereiken. Ze zullen meer voor zichzelf opkomen en aan kunnen geven wat ze belangrijk vinden.

Wanneer het lukt om disfunctionele gedachten op te sporen en positief te veranderen, kunnen een laag zelfbeeld en inadequaat gedrag afnemen of verdwijnen.

De module is bedoeld voor jeugdigen die vastlopen in hun ontwikkeling of problemen ervaren in hun dagelijks leven als gevolg van de scheiding van hun ouders. De module kan ingezet worden bij jeugdigen vanaf ongeveer 8 jaar.

Voor de module D-Force! gelden naast de algemene indicatiecriteria en contra-indicaties de volgende indicatiecriteria en contra-indicaties.

Indicatiecriteria

- De jongere ervaart problemen in het dagelijks leven ten gevolge van de scheiding van ouders en staat open voor hulp.
- Bij jeugdigen jonger dan 16 jaar stemmen ouders met gezag in met de behandeling.

Toestemming is nodig van beide gezaghebbende ouders tot het 16de jaar van de jeugdige. Daarnaast moet de jeugdige tussen 12-16 jaar zelf toestemming geven voor het volgen van de module. Vanaf 16 jaar mag de jeugdige zelf kiezen voor de behandeling.

Contra-indicaties

- Wanneer psychopathologie bovenliggend is zal er behandeling plaats moeten vinden vanuit een segment vanuit de psychotherapeutische behandeling en wordt D- Force! te licht bevonden.

Jeugdhulp Friesland biedt specialistische jeugdzorg op het gebied van opgroei- en opvoedingsproblemen, in de leeftijdscategorie 0 t/m 18 (met een uitloop tot 23) jaar. Jeugdigen uit alle culturen en hun ouders/opvoeders kunnen een beroep doen op Jeugdhulp Friesland, veelal als de normale ontwikkeling van de jeugdige wordt belemmerd. Mogelijk is sprake van psychosociale problemen, psychiatrische problemen, gezinsgerelateerde problemen, psychische problemen, verslavingsproblemen, gedragsproblemen of een combinatie daarvan.

Jeugdigen met een psychiatrische, zintuiglijke, lichamelijke en/of verstandelijke beperking die redelijk sociaal redzaam zijn, worden ook behandeld en/of opgevangen, als dit past binnen de behandelprogramma's en mogelijkheden van Jeugdhulp Friesland. We nemen ook jeugdigen op met een civielrechtelijke maatregel. In specifieke situaties worden jeugdigen met een strafrechtelijke maatregel behandeld (gedragsbeïnvloedende maatregel).

Opbouw en duur van de module

In gemiddeld 12 sessies van een uur worden de actuele klachten in kaart gebracht en wordt er samen met de jeugdige gezocht naar oplossingen. Dit kan in de vorm van denken (cognitieve gedragstherapie), delen of doen. Ieder doel wordt uitgewerkt volgens deze principes zodat de behandeling optimaal aansluit bij de jeugdige. De ouders worden betrokken wanneer dit de wens is van de jeugdige en wanneer dit nodig is om de gestelde doelen te behalen.

Algemeen Handelingskader

Heeft een kind onze zorg en behandeling nodig, dan bieden we dit zoveel mogelijk in de eigen omgeving van kind en gezin. Dicht bij het gewone leven. Jeugdhulp Friesland werkt volgens de systematiek van 5x gezin, waarbij een volgende stap pas plaatsvindt, als de vorige niet haalbaar is:

1. Thuis
2. Netwerkleeggezin
3. Bestandspleeggezin
4. Bestandspleeggezin met extra ondersteuning
5. Gezinshuis

We richten ons altijd op herstel van de normale positieve ontwikkeling van de jeugdige. Behandeling en zorg begint met goede observatie en diagnostiek, heldere formulering van de problematiek én de mogelijkheden van “het systeem” rond het kind. Behandelen wordt door Jeugdhulp Friesland gezien als een proces van hypothesetoetsend of handelingsgericht werken: voordoen, samendoen en laten doen. Gedurende de behandeling zijn we erop gericht dat de jeugdige/ het gezin weer zelfstandig verder kan. Wanneer kinderen (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen, focussen we op zorgen voor, waarbij (terugkeer naar) wonen in een gezin het hoogste doel blijft. Onze behandeling en zorg zijn altijd dialooggestuurd, oplossingsgericht, systeemgericht, resultaatgericht en competentiegericht).

Specifiek Handelingskader

De volgens Douglas (2006) belangrijkste elementen van programma's voor scheidingskinderen zijn beïnvloedbare factoren waarop deze module aangrijpt.

- *Gevoelens over de scheiding verwerken, hiermee leren omgaan en praten over deze gevoelens*
Binnen de module wordt gewerkt aan het doel uiten van gevoelens van jeugdigen rondom de scheiding en het ontschuldigen van de jeugdige voor deze gevoelens. Het delen van deze gevoelens op dit moment, met lotgenoten en met behulp van een vertrouwenspersoon komt aan bod.
- *Ondersteunen om hun verdriet te voelen en te verwerken*
- *Stimuleren zelfbeeld verder te ontwikkelen: zij zijn niet verantwoordelijk voor de scheiding van ouders*
Naast de mogelijke schuldgevoelens van jeugdigen over de scheiding van ouders kunnen ze negatieve gevolgen ondervinden voor hun zelfbeeld op het moment dat ouders zich negatief uitlaten over de andere ouder. Binnen de module wordt er gewerkt aan het verbeteren van het zelfbeeld.
- *Psycho-educatie ouders*
Psycho-educatie aan ouders over de gevolgen van een scheiding voor jongeren is een middel om de gevolgen van een scheiding op jeugdigen te verzachten (Spruijt en Kosmos, 2014).

De module sluit aan bij de richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen van het NJi (Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming). De uitgangspunten van handelingsgerichte diagnostiek (HGD) zijn leidend gedurende het behandeltraject.

Bewaking van Kwaliteit en Veiligheid

De kwaliteit van de module wordt onder andere bewaakt aan de hand van de resultaten uit de prestatie-indicatoren: doelrealisatie, cliënttevredenheid, reden beëindiging hulp en afname ernst problematiek. Jeugdhulp Friesland stelt de cliënt centraal en werkt continu aan het verbeteren van de hulpverlening. Hiermee voldoet zij aan de kwaliteitsnormen HKZ.

In het algemeen kwaliteitsstatuut van Jeugdhulp Friesland is beschreven op welke manier de integrale hulpverlening voor de cliënt is georganiseerd. De taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen zijn daarin zodanig beschreven dat de autonomie en regie van de jeugdige en zijn/haar systeem zoveel mogelijk wordt gestimuleerd en de kwaliteiten en doelmatigheid van de hulpverlening inzichtelijk en toetsbaar zijn. Indien meerdere

professionals als behandelaren/hulpverleners betrokken zijn, voert de regiebehandelaar de regie over het hulpverleningsproces en is eerste aanspreekpunt.

Intervisie is een vanzelfsprekend onderdeel om de professionele verantwoordelijkheid, autonomie en vakbekwaamheid van hulpverleners op peil te houden zoals vastgelegd in het kwaliteitsstatuut van Jeugdhulp Friesland.

Medewerkers hebben een relevante hbo-opleiding en ervaring in het werken met kinderen van gescheiden ouders. Daarnaast zijn ze opgeleid tot cognitief therapeutisch werker en hebben de training 'Kind Centraal' gevolgd die door het kenniscentrum Kind en Echtscheiding gegeven wordt. Jaarlijks krijgen de medewerkers een verdiepingsdag zodat de kennis en vaardigheden ten aanzien van het gedragstherapeutisch werken op peil blijven.

Onderzoek en Effectiviteit

Er is geen Nederlands of buitenlands onderzoek naar de effectiviteit van de module.

Betrokken disciplines

Bij deze module zijn de volgende disciplines betrokken:

- Cognitief gedragstherapeutisch werkers en
- GZ-psycholoog.

Gerelateerde documenten

Een methodiekboek voor D-Force! is in ontwikkeling.